

J A A R V E R S L A G

S05 - 1988 A

1988

Bijlage: Kunst - Zinnige Representatie; een handreiking aan de Nederlandse gemeenten.
door Govert Mennen en Michel Sijnesael

STICHTING CULTUUREFONDS
van de Bank voor Nederlandsche Gemeenten

BESTUUR:
MR. H.V. VAN WALSUM, *voorzitter*
JHR. MR. L.M. MICHIELS VAN KESSENICH, *vice-voorzitter*
MR. S.J. HARTKAMP
W.C. HILLENAAR
MR. P.M.G.P. JANSSENS
MR. H.W. PANNEKOEK
DR. G.J. VAN DER TOP
MR. N.M. HEIJSTEK, *secretaris*
P.B. BOUMAN, *tweede secretaris*

STICHTING CULTUURFONDS

VAN DE

BANK VOOR NEDERLANDSCHE GEMEENTEN

KONINGINNEGRACHT 2, 2514 AA 's-GRAVENHAGE, TELEFOON 070-483.991

Doorkiesnummer: 483.520

Referentie: CF.C.21.798/PB/FO

Bijlage(n): 2

Aan geadresseerde

's-Gravenhage, mei 1989

Met genoegen bied ik u hierbij namens het bestuur van onze Stichting het jaarverslag met bijlage over 1988 aan.

Hoogachtend,

STICHTING CULTUURFONDS VAN DE
BANK VOOR NEDERLANDSCHE GEMEENTEN,

voorzitter.

J A A R V E R S L A G

1988

Bijlage: Kunst = Zinnige Representatie; een handreiking aan de Nederlandse gemeenten.
door Govert Mennen en Michel Sijnesael

•

STICHTING CULTUURFONDS
van de Bank voor Nederlandsche Gemeenten

Index

Behandelde onderwerpen	Ontmoetingsproject muziekscholen	6
	Premietoekenning werkstukken	6
	Boek met tekeningen van Generaal De Howen (1774 - 1848)	7
	Project 'onderzoek naar het functioneren van vriendenverenigingen van musea'	7
	Stimuleren gemeentelijk beeldende kunstbeleid	7
	De patriotten en de financiën van de Bataafse Republiek. Hollands krediet en de smalle marges voor een nieuw beleid (1795 - 1801)	8
	Kunstlijnproject Zwolle - Emmen	8
	'Waar legwerk hangt'	8
	Beeldende kunstproject 'de bankenroute'	9
	'St. Nicolaas in de Nederlanden'	9
	Cahiers voor Lokale en Regionale Geschiedenis	9
	Conservering van archieven	9
	Brochure 'Toegankelijke musea in de provincie Groningen'	10
	Andere thema's	10

Errata

Bladzijde 2

Beeldende kunstproject 'de bankenroute' blz. 9 moet zijn: blz. 8.

'St. Nicolaas in de Nederlanden' blz. 9 moet zijn: blz. 8.

Bladzijde 12

Het achter Debiteuren genoemde bedrag moet zijn *f* 2.169,-.

Bladzijde 13

De achter Passiva opgenomen tekst 'NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten:' dient als niet geschreven te worden beschouwd.

**Samenstelling van het bestuur van
de stichting in het verslagjaar 1988**

Mr. F.G.A. Huber,
oud-burgemeester van Goes,
voorzitter

Jhr. mr. L.M. Michiels van Kessenich,
secretaris-generaal van het Ministerie van Financiën,
vice-voorzitter

M.A. van der Have,
oud-burgemeester van Leiderdorp

W.C. Hillenaar,
burgemeester van Boxmeer

Mevrouw A.Th. de Leeuw-Mertens,
burgemeester van Eemnes

Mr. H.W. Pannekoek,
burgemeester van Wisch

Dr. G.J. van der Top,
directeur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Mr. N.M. Heijstek,
hoofd personeelszaken van de NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten,
secretaris

P.B. Bouman,
medewerker directiesecretariaat van de
NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten,
tweede secretaris

Secretariaat:
Koninginnegracht 2
2514 AA 's-Gravenhage
telefoon 070 - 48 39 91

Verslag over het jaar 1988

van de Stichting Cultuurfonds van de Bank voor Nederlandsche Gemeenten

Algemeen

Ter gelegenheid van haar vijftigjarig bestaan heeft de NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten in 1964 het initiatief genomen tot oprichting van de Stichting, die als doelstelling meekreeg 'het verdiepen en verbreiden van de kennis van de gemeentelijke activiteiten op het gebied van cultuur en wetenschap en het bevorderen van de gemeentelijke activiteiten op dit gebied'. Dat doel wordt nagestreefd enerzijds door het ontwikkelen van eigen initiatieven, anderzijds door het stimuleren van culturele en wetenschappelijke initiatieven die ten minste:

- van gemeentelijke aard zijn, dan wel door een gemeente financieel of bestuurlijk worden ondersteund;
- een uniek, bijzonder of experimenteel karakter dragen;
- bij voorkeur van meer dan strikt lokaal belang zijn;
- zodanig financieel zijn opgezet dat een bijdrage van het Cultuurfonds gerechtvaardigd is.

Bestuur

Voorzitter en vice-voorzitter worden door de Bank voor Nederlandsche Gemeenten benoemd; de Vereniging van Nederlandse Gemeenten benoemt de vijf overige bestuursleden.

De bestuurssamenstelling heeft in 1988 geen wijzigingen ondergaan. Aan het eind van het verslagjaar waren de voorzitter, de heer mr. F.G.A. Huber, en de leden de heer M.A. van der Have en mevrouw A.Th. de Leeuw-Mertens aftredend.

De heer Huber diende zijn lidmaatschap te beëindigen in verband met het bereiken van de statutaire leeftijdsgrens. Gedurende 16 jaar, waarvan de laatste 7 jaar als voorzitter, heeft hij een voortreffelijke bijdrage geleverd aan het werk van de Stichting. De uitstekende sfeer in het bestuur van het Cultuurfonds is mede door de heer Huber bepaald. Onder zijn voorzitterschap zijn veel projecten op de rails gezet en vervolgens in begeleidingscommissies, waaraan hij vaak zelf leiding gaf, tot een goed eind gebracht. Het Cultuurfonds is hem grote dank verschuldigd.

De heer Van der Have was door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten per 1 januari 1988 slechts voor een periode van één jaar herbenoemd op grond van de overweging dat het aanbeveling verdient dat de door haar benoemde bestuursleden in functie zijnde bestuurders van een gemeente zijn. Het bestuur dankt de heer Van der Have voor zijn bijdragen aan het werk van de Stichting, niet in de laatste plaats voor zijn enthousiaste inzet in zijn functie als voorzitter van de begeleidingscommissie voor het ontmoetingsproject muziekscholen.

Mevrouw De Leeuw was aan het eind van 1988 voor de derde maal aftredend en statutair niet herbenoembaar. Het bestuur heeft met spijt afscheid genomen

van mevrouw De Leeuw, die met zoveel betrokkenheid en charme kleur gaf aan vergaderingen.

Ontmoetingsproject muziekscholen

De Stichting organiseert reeds vele jaren muziekontmoetingen voor leerlingen van erkende muziekscholen, welke scholen een sterk gemeentelijk aspect hebben, omdat zij voor hun inkomsten grotendeels zijn aangewezen op gemeentelijke subsidie.

Voor het project 1987/1988 werden de volgende disciplines aangewezen:

- a. vocale ensembles van 8 tot en met 24 leden;
- b. slagwerkensembles van 6 tot en met 12 leden;
- c. ensembles voor tokkelinstrumenten van 8 tot en met 30 leden;
- d. strijkersensembles van 12 tot en met 44 leden.

In de eerste 3 maanden van 1988 werden ontmoetingen georganiseerd in Eindhoven, Heerlen/Hoensbroek, Zutphen, Amsterdam, Rotterdam en Heerenveen.

In totaal werd door 40 ensembles gespeeld waarvan enkele waren samengesteld uit leerlingen van verschillende scholen.

Het barokensemble van de Eindhovense Muziekschool, het percussionensemble van Kreato, Stichting voor Kreativiteitsontwikkeling Midden Limburg te Thorn, het gitaarensemble van de Muziekschool 'De Slenke' te Losser, het slagwerkensemble van de Streekmuziekschool Aalsmeer, Mijdrecht, Uithoorn, Vinkeveen en Waverveen te Uithoorn, het vierde orkest van de Muziekschool voor Amstelveen en omstreken, het renaissance koor van de Streekmuziekschool te Woerden en het slagwerkensemble van de Streekmuziekschool 'De Wäldsang' te Buitenpost werden uitgenodigd voor de landelijke ontmoeting. Deze vond plaats op 11 juni 1988 in de Arnold Schönbergzaal van het Koninklijk Conservatorium te 's-Gravenhage.

De internationale jury, bestaande uit de heren Jan van Dijk (Nederland), voorzitter, Willem Kersters (België) en Reinhard Rogg (Bondsrepubliek Duitsland) wees het slagwerkensemble van de Streekmuziekschool 'De Wäldsang' te Buitenpost als beste ensemble aan. Ten behoeve van de school ontving het ensemble de door het bestuur beschikbaar gestelde geldprijs uit handen van de heer drs. W. Griffioen, president-directeur van de NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten. Bovendien werd de door de NCRV beschikbaar gestelde trofee aan dit ensemble overhandigd. De tweede prijs werd gedeeld door het vierde strijkorkest van de Muziekschool voor Amstelveen en omstreken en het percussionensemble van Kreato, Stichting voor Kreativiteitsontwikkeling Midden Limburg te Thorn. De derde prijs moest eveneens gedeeld worden en wel door het slagwerkensemble van de Streekmuziekschool Aalsmeer, Mijdrecht, Uithoorn, Vinkeveen en Waverveen te Uithoorn en het barokensemble van de Eindhovense Muziekschool.

Premietoekenning werkstukken

In het verslagjaar werd voor de twaalfde keer de gelegenheid opengesteld om scripties ter beoordeling in te zenden ter verkrijging van een premie. Het Cultuurfonds hoopt hiermee studies, welke van algemeen belang voor het gemeentewezen mogen worden geacht, te bevorderen.

De gepremieerde werkstukken worden gepubliceerd in een reeks welke thans 32 boekjes omvat.

Op advies van de daartoe benoemde beoordelingscommissie, bestaande uit de heren prof.dr. P.B. Boorsma, voorzitter, prof.dr. H.A. Brasz en drs. J. Reehorst, is in 1988 besloten een premie toe te kennen aan de volgende werkstukken:

FINANCIERINGSGEDRAG LAGERE OVERHEID; FALEN VAN REGULERING van de heren Th. Lieveerse en B. Steiner, DE GEMEENTESECRETARIS; ZIJN BENOEMING EN POSITIE IN POLITIEK PERSPECTIEF van de heer G. Weststeijn, ADMINISTRATIEF BEROEP EN ADMINISTRatieve RECHTSpraak IN DE WET OP HET BASISONDERWIJS van de heer W.M.B. Elferink en NORMERING VAN NUTSbedrijfsWINST; WINSTPUNT? van de heer J.A.M. Baake.

Tijdens een druk bezochte bijeenkomst op 10 juni 1988 werden de premies overhandigd.

Zoals gebruikelijk is aan alle colleges van burgemeester en wethouders een gratis exemplaar van deze boekjes aangeboden. De boekjes zijn te koop bij de Uitgeverij van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Ook in 1989 worden inzendingen tegemoet gezien. Circulaires met de voorwaarden voor premietoekenning zijn verkrijgbaar bij het secretariaat.

**Boek met tekeningen van
Generaal De Howen
(1774 - 1848)**

Zoals in het jaarverslag over 1987 werd aangekondigd is in het verslagjaar de laatste hand gelegd aan de beschrijving van de door generaal De Howen van en in Nederlandse en Duitse steden en dorpen gemaakte tekeningen. Over de uitgave van het boek, waarin tevens een uitvoerige biografie is opgenomen, zijn inmiddels contacten gelegd met het Cultureel Departement van het Gemeentekrediet in België om te komen tot de uitgave van het tweede deel in de serie van vermoedelijk 4 delen over het werk van De Howen. Het eerste deel, een Franstalig boek met prenten van Namen en omgeving, is enkele jaren geleden door deze instelling uitgegeven.

**Project 'onderzoek naar het
functioneren van vrienden-
verenigingen van musea'**

Twee studenten van de Reinwardt Academie, een hogere beroepsopleiding voor museummedewerkers in Leiden, hebben in opdracht van de Stichting Cultuurfonds een enquête gehouden onder 353 vriendenverenigingen van musea ten einde een beeld te krijgen van de verschillende aspecten van het functioneren van deze verenigingen. Gezien de respons (83%) mag, zeker voor een schriftelijke enquête, gesproken worden van een goed resultaat. De enquêtegegevens zijn neergelegd in een uitvoerig onderzoeksverslag, alsmede in een tabellenboek.

Aangezien dit volledige rapport te omvangrijk was om te publiceren is besloten een samenvatting te vervaardigen ten behoeve van de gemeentebesturen, waaraan enkele praktijkvoorbeelden zijn toegevoegd.

De samenvatting van deze publikatie zal onder de titel *WARE VRIENDSCHAP IS WEDERZIJDIG* in mei 1989 in boekvorm verschijnen. Dit boek is, na *EEN MUSEUM MET OPZET, MET OPZET EEN MUSEUM* (1985), de tweede uitgave in de serie waarin onderwerpen van museale aard worden behandeld.

**Stimuleren gemeentelijk
beeldende kunstbeleid**

De Stichting heeft een werkgroep ingesteld, die zich onder voorzitterschap van een lid van het bestuur, de heer mr. H.W. Pannekoek, met enkele projecten op dit specifieke terrein bezighoudt. In 1988 werd een aanvang gemaakt met een onderzoek om enig inzicht te krijgen in de vraag of gemeenten beschikken over kunstzinnige representatiegeschenken. De resultaten van deze enquête zijn in de vorm van de publikatie *KUNST = ZINNIGE REPRESENTATIE* opgenomen als bijlage bij dit jaarverslag.

Op 11 mei 1988 heeft het bestuur te Amersfoort een landelijke ruilbeurs gehouden, welke werd georganiseerd door de Stichting Nationaal Overleg Gewestelijke Cultuur (NOGC). Tientallen gemeenten ruilden onderling honderden BKR-kunstwerken en uit de reacties mag worden opgemaakt dat de ruildag een geslaagd evenement is geweest. Het Cultuurfonds hoopt dat deze

ruilactiviteiten stimulerend kunnen werken op het algemeen kunstbeleid van gemeenten.

Inmiddels zijn contacten gelegd met de Federatie Kunstuitleen (FKU) inzake het eventueel overnemen van de organisatie van ruilbeurzen.

In het verslagjaar zijn plannen uitgewerkt voor de vervaardiging van een boek over straatmeubilair, dat in het kader van het 25-jarig jubileum van het Cultuurfonds zal worden uitgegeven. Een daartoe ingestelde redactiecommissie zal zich in dat jubileumjaar (1989) bezighouden met de produktie ervan. Voorts worden voorbereidingen getroffen voor een video- dan wel diapresentatie over dit onderwerp, alsmede voor een te houden symposium.

De patriotten en de financiën van de Bataafse Republiek. Hollands krediet en de smalle marges voor een nieuw beleid (1795 - 1805)

Besloten werd een subsidie beschikbaar te stellen voor de uitgave van deze dissertatie van de hand van mevrouw drs. J.M.F. Fritschy, waarin de structuur wordt beschreven van de openbare financiën, de staatsuitgaven en in het bijzonder de staatsschuld van Holland in de tweede helft van de 18e eeuw. Voor de geschiedenis van de overheidsfinanciën, die wat betreft vroegere perioden bepaald onderbelicht is gebleven, mag dit als een belangrijk boek worden gezien.

Kunstlijnproject Zwolle - Emmen

De Stichting Beeldenroute Overijssel heeft het ambitieuze plan opgevat om langs de spoorrails tussen Zwolle en Emmen zo'n honderddertig gevarieerde eigentijdse kunstuitingen van hoog niveau, binnen een traject van vijftien-ventig kilometer rondom en tussen stations aan de spoorlijn Zwolle - Emmen, te plaatsen.

Het Cultuurfonds stelde een financiële bijdrage beschikbaar aan dit buiten-museaal project van bovengemeentelijke aard, waarbij in de komende jaren een grote reeks van beeldende kunstprojecten - in opdracht tot stand te brengen - zal worden gerealiseerd.

Over de besteding van het bedrag zal op basis van schetsontwerpen nader overleg worden gepleegd.

'Waar legwerk hangt'

Het boek WAAR LEGWERK HANGT is het resultaat van een onderzoek naar de aanwezigheid van oude wandtapijten in Nederland. Wandtapijten vormen een belangwekkend onderdeel van Nederlands bezit aan voorwerpen van beeldende kunst.

Het bestuur verleende een subsidie voor de publikatie van het boek, dat als deel 1 (een catalogus van) de wandtapijten in de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg omvat.

Beeldende kunstproject 'de bankenroute'

In de kern van het dorp Markelo is een wandelroute ontwikkeld waarlangs een tiental door beeldende kunstenaars ontworpen banken zullen worden geplaatst.

Gezien het unieke karakter van dit plan heeft het Cultuurfonds bij wijze van sympathiebetuiging de kosten van de ter zake te vervaardigen brochure voor zijn rekening genomen.

'St. Nicolaas in de Nederlanden'

Onder deze naam organiseerde het museum van Gerwen - Lemmens te Valkenswaard van 17 september tot 1 november 1988 een tentoonstelling over 'de patroon van stad, kerk en ambacht'.

St. Nicolaas mag in de Nederlanden gerekend worden tot één van de populairste heiligen, omgeven door volksgebruiken tot op de dag van vandaag. Niet zozeer op deze 'Sinterklaas' werd tijdens de tentoonstelling het accent

gelegd, maar op de cultuur-historische aspecten van deze heilige, zichtbaar geworden in verschillende hoogstaande kunstvoorwerpen. Vanwege de symbolische band die er tussen veel steden en St. Nicolaas als schutspatroom is, werd besloten een bescheiden bijdrage te geven in de kosten van de tentoonstelling en de catalogus.

Cahiers voor Lokale en Regionale Geschiedenis

Op 12 december 1988 werden de eerste exemplaren van de cahiers STRAFRECHT EN CRIMINALITEIT EN MATERIËLE CULTUUR: HUISRAAD, KLEDING EN BEDRIJFSGEREEDSCHAP overhandigd aan de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, de heer mr.dr.s. L.C. Brinkman. Het zijn de eerste twee cahiers uit de reeks 'Cahiers voor de lokale en regionale geschiedbeoefening in Nederland'. De opzet van ieder cahier is thematisch, dat wil zeggen dat per cahier een vakgebied, specialisme of onderwerp binnen de geschiedwetenschap behandeld wordt dat bijzondere relatie heeft met of relevantie voor de lokale en regionale geschiedenis.

De cahiers bestaan uit een handboekgedeelte geschreven door een of meer auteurs die specialist zijn op het desbetreffende vakgebied. Hierin komt een probleemgerichte behandeling van het thema, de stand van het onderzoek, belangrijke discussiethema's, relevante onderzoeksonderwerpen, bespreking van bronnen en de wijze waarop die bronnen gehanteerd worden. Steeds zal vanuit een regionale invalshoek worden geredeneerd. De reeks kent een begrenzing in de tijd, het betreft de periode vanaf 1600. In dit handboekgedeelte wordt steeds verwezen naar de moderne literatuur, naar voorbeeldstudies en de belangrijkste handboeken.

In het tweede gedeelte, de handwijzer, worden de vindplaatsen gepresenteerd. De archiefbronnen zijn per provincie gerangschikt. In dit deel komt ook de aangehaalde literatuur en een beknopte biografie. Een register is aan het cahier toegevoegd.

Ieder cahier krijgt een omvang van 64 pagina's. Het uitgangspunt is de gebruikers een beknopt handboek te bieden dat enerzijds voldoende informatie geeft om een onderzoek te kunnen beginnen en anderzijds als naslagwerk kan fungeren voor ieder die tijdens het onderzoek met een van de behandelde onderwerpen in aanraking komt. Hier kan aan worden toegevoegd dat ook een van de uitgangspunten is het lokale en regionale historisch onderzoek te stimuleren. Aangenomen mag worden dat de resultaten die uit die onderzoeken zullen voortkomen tot nieuwe inzichten zullen leiden.

Dank zij een extra donatie van de bank ter gelegenheid van haar 75-jarig bestaan in 1989, is het Cultuurfonds in staat dit project mede te financieren.

Conservering van archieven

Op het Cultuurfonds werd een beroep gedaan een subsidie beschikbaar te stellen voor het conserveren van zich in het Haags Gemeentemuseum bevindende albumbladen van het muziekarchief van Julius Röntgen en een 'brievencollectie', bestaande uit brieven, en muziekfragmenten van diverse componisten en musici, waaronder Berlioz, Saint-Saëns en Rossini.

De verzuring van papier, al dan niet versneld door de luchtverontreiniging, vormt een levensgroot en acuut probleem voor het behoud van dit cultuurbezit. Ten einde tot uitdrukking te brengen dat het conserveren van (gemeentelijke) archieven dringend noodzakelijk is, heeft de Stichting een bedrag beschikbaar gesteld voor het behoud van genoemd materiaal met een hoge culturele geschiedkundige waarde.

In afwachting van een beslissing van de gemeente 's-Gravenhage ter zake van behandeling conform de voorgestelde methode van massaconservering, zal dit bedrag voor maximaal twee jaar worden gereserveerd.

Brochure 'Toegankelijke musea in de provincie Groningen'

Door de werkgroep 'Museum en Handicap' is aandacht gevraagd voor de uitgave van een brochure over de toegankelijkheidsbevordering ten aanzien van musea.

Bij dit met het oog op de gehandicapte museumbezoeker opgezette project, waaraan ook een werkgelegenheidsaspect verbonden is, zijn in principe 34 musea in Groningen betrokken.

In de brochure wordt ten behoeve van de doelgroep gehandicapten op een aantal aangepaste musea geattendeerd, terwijl de musea welke nog niet (geheel) toegankelijk en bereikbaar zijn worden geprikkeld tot het aanbrengen van voorzieningen.

Ten behoeve van de uitgave van deze brochure, welke naar de mening van het bestuur een voorbeeldfunctie heeft, stelde het fonds een bedrag beschikbaar.

Andere thema's

In het verslagjaar moest het bestuur vele malen negatief reageren op verzoeken om financiële steun voor projecten die niet of onvoldoende relatie hadden met de gemeentelijke culturele sfeer in algemene zin.

Diverse incidentele steunverleningen en projecten zijn in het verslagjaar in gang gezet maar zullen pas in 1989 hun financiële beslag krijgen. De verantwoording daarvan is mede opgenomen onder het hoofdstuk Projecten (bladzijde 14 en 15).

Ten slotte wordt erkentelijkheid betuigd aan de directie van de NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten, die het Cultuurfonds in sterke mate financieel heeft gesteund en faciliteiten beschikbaar heeft gesteld ten behoeve van het secretariaat.

Het bestuur is bovendien veel dank verschuldigd aan degenen die desgevraagd bereid zijn hun deskundigheid ter beschikking van het fonds te stellen.

Dikwijls moet medewerking van derden worden ingeroepen en het stemt tot grote voldoening dat die ook steeds in ruime mate wordt verkregen.

Bijlage jaarverslag

Sinds 1977 geeft het bestuur er de voorkeur aan het jaarverslag vergezeld te doen gaan van een bijlage, waarin een onderwerp wordt behandeld dat van algemeen gemeentelijk cultureel belang mag worden beschouwd. Bij dit jaarverslag, dat uitkomt in het jaar dat het fonds zijn 25-jarig jublieum viert, wil het bestuur in een op zichzelf staande publikatie aandacht besteden aan het onderzoek inzake kunstzinnige representatiegeschenken.

Deze bijdrage is geschreven door de heren Mennen en Sijnesael, studenten van de Reinwardt Academie in het kader van hun afstudeerproject.

Overzicht bijlagen jaarverslag

KUNSTUITLEEN WAARHEEN ?

door drs. J. Walter - 1977 -

HET MUZIEKONDERWIJS IN NEDERLAND

door dr. J. Daniskas en A.J.M. Smeets - 1978 -

KUNSTZINNIGE VORMING IN NEDERLAND

door drs. C.J. Post - 1980 -

HET VEEL GEROEMDE EN VAAK VERGUISDE ORKESTENBESTEL

door mr. P. van den Bos - 1981 -

HET GEMEENTEKREDIET VAN BELGIË EN ZIJN CULTURBELEID

door Camille Swinnen - 1982 -

RUILEN VAN BKR-WERKEN TUSSEN GEMEENTEN

door drs. J.M.J.G. Zoontjens - 1983 -

MUSEA, DE TRADITIE VAN DE VERNIEUWING

door drs. P.J.A. van Mensch - 1984 -

DE GEMEENTE EN DE BEELDDE KUNST

door C.J. de Ronde - 1986 -

GEMEENTEN EN ARCHEOLOGIE

door drs. J.G.M. Kistemaker - 1987 -

KUNST = ZINNIGE REPRESENTATIE

door G.J.A. Mennen en M.M. Sijnesael - 1988 - (separaat verkrijgbaar)

Balans per 31 december 1988

	31-12-1988	31-12-1987
Activa		
NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten:		
- Onderhandse lening	450.000, --	-, --
- Depositorekening	200.000, --	450.000, --
- Rekening-courant	38.823, --	32.368, --
Debiteuren	2.170, --	-, --
Te vorderen interest	11.859, --	1.606, --
	<u>702.851, --</u>	<u>483.974, --</u>

Rekening van baten en lasten over 1988

	1988	1987
Kosten diverse projecten	201.817, --	358.550, --
Algemene kosten	45.045, --	47.129, --
Voordelig saldo	283.886, --	-, --
	<u>530.748, --</u>	<u>405.679, --</u>

	31-12-1988	31-12-1987
Passiva		
NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten:		
Vermogen	331.876, --	47.990, --
Voorziening projecten	366.127, --	434.204, --
Crediteuren	4.848, --	1.780, --
	<u>702.851, --</u>	<u>483.974, --</u>

	1988	1987
Bijdrage NV Bank voor Nederlandsche Gemeenten	450.000, --	335.000, --
Interest depositorek. + onderhandse lening	25.362, --	21.704, --
Interest rek.-courant	1.048, --	1.600, --
Vrijgevallen voorziening projecten	46.633, --	14.455, --
Opbrengst verkoop boekwerken	5.691, --	1.152, --
Div. opbrengsten	2.014, --	-, --
Nadelig saldo	-, --	31.768, --
	<u>530.748, --</u>	<u>405.679, --</u>

Projecten

Projectnaam

Ontmoetingen muziekscholen
 Premietoekenning werkstukken
 Zilver in gemeentelijk bezit
 Stimuleren gemeentelijk beeldende kunstbeleid

Incidentele steunverleningen

In 1986 reeds bekende projecten:

Restauratie Collegezaal Thorbecke
 Tekeningen Generaal De Howen
 Historische vestingwerken Noord-Brabant
 Historische vestingwerken Limburg
 Elektriciteitsmuseum
 Gemeentelijke uitgaven muziekscholen en amateuristische kunstbeoefening
 Nederlands Beraad Culturele Centra
 Zeeuws Steunpunt

In 1987 reeds bekende projecten:

Topografische militaire kaarten en stadsplattegronden
 Schutterij in Holland
 Kunstbus
 Onderzoek functioneren vriendenverenigingen van musea
 Beoefening van de lokale en regionale geschiedenis

Nieuwe projecten:

Stichting Museum van Gerwen Lemmens
 Publikatie onderzoek functioneren vriendenverenigingen van musea
 Museum en Handicap
 Archiefconservering
 Kunstlijnproject Zwolle - Emmen
 Publikatie 'De patriotten en de financiën van de Bataafse Republiek Holland'
 Kunstproject 'De bankenroute'

Voorziening 31-12-1987	Uitgaven 1988	Dotatie/aanpassing Voorziening	Stand 31-12-1988
83.945,07	47.928,98	+ 48.983,91	85.000,--
83.184,57	68.617,10	+ 85.432,53	100.000,--
38.632,88	-,-	- 38.632,88	-,-
37.345,25	30.864,55	+ 10.000,--	16.480,70
8.000,--		- 8.000,--	-,-
17.450,--		+ -,-	17.450,--
2.500,--		+ -,-	2.500,--
2.500,--		+ -,-	2.500,--
5.000,--		+ -,-	5.000,--
8.000,--		+ -,-	8.000,--
7.000,--		+ -,-	7.000,--
4.500,--	-,-	+ -,-	4.500,--
5.000,--	-,-	+ -,-	5.000,--
15.000,--	15.000,--	+ -,-	-,-
10.000,--	10.000,--	+ -,-	-,-
3.250,--	3.250,--	+ -,-	-,-
102.896,41	40.200,--	+ -,-	62.696,41
-,-	2.400,--	+ 2.400,--	-,-
-,-	-,-	+ 15.000,--	15.000,--
-,-	-,-	+ 5.000,--	5.000,--
-,-	-,-	+ 7.500,--	7.500,--
-,-	-,-	+ 20.000,--	20.000,--
-,-	5.000,--	+ 5.000,--	-,-
-,-	-,-	+ 2.500,--	2.500,--
434.204,18	223.260,63	vrijval dotatie	366.127,11
		- 46.632,88 + 201.816,44	

Publicaties

Bij het secretariaat zijn de volgende publicaties verkrijgbaar

BEWOONBAAR OF ONBEWOONBAAR - 1969 - Samenvatting van een gedachtenwisseling omtrent de problematiek van de verstedelijking van ons land.	gratis
AMBTSKETENS VAN BURGEMEESTERS IN NEDERLAND - 1979 - Mevrouw drs. B. ter Molen-den Outer.	f 25,20
ONTMOETINGSPROJECT MUZIEKSCHOLEN; EEN TERUGBLIK OP HET MUSICEREN VAN 20.000 JONGEREN - 1981 - Een vraaggesprek door P.B. Bouman met dr. J. Daniskas naar aanleiding van het tienjarig bestaan van het ontmoetingsproject muziekscholen.	gratis
EEN MUSEUM MET OPZET, MET OPZET EEN MUSEUM - 1985 - Mevrouw M. Tijmes, P. Nieuwboer.	f 10,-
DE KUNST VAN HET RUILEN - 1985 - Mevrouw E. Boshart, W. van Brunschot.	f 10,-
HOEVEEL HET WAS ... EN HOE WEINIG, DRIEËNDEERTIG NOTITIES BIJ HET GEMEENTELIJK CULTUURBELEID - 1974 - Mr. A.F. Kamp schetst ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van de Stichting Gemeentelijk Cultuurfonds in zijn notities een beeld van de ontwikkeling van de culturele taak van de gemeente.	f 13,60
RECALLRECHT IN HET LICHT VAN DE REPRESENTATIE ¹⁾ - 1978 - A.C.P. van den Broek.	f 13,40
ENIGE PRIVAATRECHTELIJKE ASPECTEN VAN DE GEMEENTELIJKE ONROEREND-GOED-BELASTINGEN ¹⁾ - 1978 - J.P. Kruimel.	f 13,40
DE INRICHTING VAN DE GEMEENTEBEGROTING ¹⁾ - 1979 - G.J. Bakker.	f 13,40
COMPLEMENTAIR BESTUUR EN PLANNING ¹⁾ - 1979 - F.M.J. Hendrickx.	f 18,50
BESLUITVORMINGSPROCEDURES BIJ DE STADSVERNIEUWING ¹⁾ - 1979 - F.A.M. van der Ham.	f 23,70
WONINGDIFFERENTIATIE EN STADSVERNIEUWING IN AMSTERDAM ¹⁾ - 1979 - H.Q. Meijer.	f 18,50

¹⁾ Door de Stichting Cultuurfonds van de Bank voor Nederlandsche Gemeenten gepremieerde en gepubliceerde scriptie

WONEN TUSSEN WAL EN SCHIP. HET WOONSHIP, EEN AANVAARDBARE WOONVORM? ¹⁾ - 1980 - H. van der Logt-Ebberink.	f 18,50
ONROEREND-GOEDBELASTINGEN ¹⁾ - 1981 - W.M. Bots, A.G.P.M. Maas.	f 18,50
DEELTIJDARBEID: EEN PROBLEEM VOOR DE ORGANISATIE? ¹⁾ - 1981 - L.J. van der Have, R.A. van Mill, G.K.W.F. de Vaynes van Brakell Buys.	f 18,50
SCHADEVERGOEDING TER ZAKE VAN EEN BESCHIKKING ¹⁾ - 1981 - W.J.A. Vellekoop.	f 18,50
IEDEREEN KAN MET STENEN GOOIEN ¹⁾ - 1982 - G.J. de Vries	f 13,40
SPECIFIEKE UITKERINGEN EN DE FINANCIËLE ZELFSTANDIGHEID VAN DE GEMEENTEN ¹⁾ - 1982 - J.L.M. van Wesemael.	f 13,40
HET KARAKTER VAN OPENBAARHEID ¹⁾ - 1983 - F. Suurmond.	f 13,40
HET BESTEMMINGSPLAN VAN DE ZONES VAN DE WET GELUIDHINDER ¹⁾ - 1983 - A.B. Dalmijn.	f 13,40
RAADHUIS-SPREUKEN - 1983 - Spreuken en bouwopdrachten van Nederlandse raadhuisen verzameld en bewerkt door mr. H.E. Phaff.	f 36,-
DE GROENE STAD - 1984 - Een historische studie over de groenvoorziening in de Nederlandse stad door Maurits van Rooijen.	f 51,-
DE PROVINCIALE AANWIJZING ¹⁾ - 1984 - N. Rigter.	f 18,50
ONDERZOEK IN HET GEMEENTELIJK SPANNINGSVELD; CASE: DE GEREGLLEMENTEERDE SPORT IN ZWOLLE ¹⁾ - 1984 - A.J. Ham.	f 18,50
FLEXIBILITEIT VAN UITGAVEN EN DE GEMEENTELIJKE BEZUINIGINGSSTRATEGIEËN ¹⁾ - 1984 - G. Willering.	f 18,50
GLAUBAAL BESTEMMINGSPLAN EN OBJECTIEVE BEGRENZING ¹⁾ - 1985 - J.J. Driessen.	f 13,40
DE GEMEENTELIJKE GRONDEXPLOITATIE ¹⁾ - 1985 - J.H.A.A. Prins.	f 18,50

¹⁾ Door de Stichting Cultuurfonds van
de Bank voor Nederlandsche Gemeenten
gepremieerde en gepubliceerde scriptie

MACHINE OF MACHINATIE? DE REORGANISATIE VAN HET BINNENLANDS BESTUUR, 1969-1983 ¹⁾ - 1985 - P.W. Tops.	f 18,50
DRIEHOEKSOVERLEG: NOODZAKELIJK FORUM VOOR EEN EVENWICHTIG POLITIEBELEID ¹⁾ - 1986 - H.F.M. Bouwmeister.	f 13,40
GEMEENTELIJKE WONINGBEDRIJVEN: OPHEFFEN OF HANDHAVEN - EEN POLITIEKE KEUZE ¹⁾ - 1986 - P.J. Nagel.	f 18,50
GEMEENTELIJKE AUTONOMIE: WOORDEN MAAR GEEN DADEN? ¹⁾ - 1986 - S. Poels.	f 18,50
GEMEENTEGRENZEN IN NEDERLAND, EEN VERKENNING MET AANBEVELINGEN VOOR BELEID ¹⁾ - 1986 - F.T.H. Stein.	f 18,50
DE WET GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN: EEN OPLOSSING VOOR DE REGIONALE PROBLEMATIEK? ¹⁾ - 1986 - K.I. van der Top.	f 18,50
DE LEEFMILIEUVERORDENING ¹⁾ - 1987 - B.A.P.M. Achterbergh.	f 18,50
KAN EEN GEMEENTE FAILLIET WORDEN VERKLAARD? ¹⁾ - 1987 - I.P. de Groot.	f 18,50
GEMEENTELIJKE EIGEN INKOMSTEN EN HERINDELING ¹⁾ - 1987 - A.G.H.J. de Jong.	f 18,50
DE GEMEENTESECRETARIS: ZIJN BENOEMING EN POSITIE IN POLITIEK PERSPECTIEF ¹⁾ - 1988 - G.C. Weststeijn.	f 23,-
ADMINISTRATIEF BEROEP EN ADMINISTRATIEVE RECHTSPRAAK IN DE WET OP HET BASIS-ONDERWIJS ¹⁾ - 1988 - W.M.B. Elferink.	f 13,-
NORMERING VAN NUTSBEDRIJFSWINST; WINSTPUNT? ¹⁾ - 1988 - J.A.M. Baake.	f 23,-
FINANCIERINGSGEDRAG LAGERE OVERHEID: FALEN VAN REGULERING ¹⁾ - 1988 - Th. Lieverse en B. Steiner.	f 23,-

De volgende uitgaven werden door de Stichting Cultuurfonds van de Bank voor Nederlandsche Gemeenten financieel gesteund.

TECHNIEKEN IN DE BEELDENDE KUNST - 1971 -
Uitgave Stichting kunst en bedrijf.

HET RIJKSKAMERGERECHT EN DE NEDERLANDEN - 1972 -
door dr. P.L. Nève - Uitgave Koninklijke Van Gorcum & Comp. BV te Assen.

HET DAGBOEK VAN DE BURGEMEESTERSZOOON WILLEM JANSZ VERWER - 1973 -
Uitgave gemeente Haarlem.

¹⁾ Door de Stichting Cultuurfonds van de Bank voor Nederlandsche Gemeenten gepremieerde en gepubliceerde scriptie

VAN STADS- EN PLATTELANDSBESTUUR NAAR GEMEENTEBESTUUR - 1973 -
door mr. M.J.V.A. Kocken - Eigen uitgave; niet meer verkrijgbaar.

SOCIAAL-DEMOCRATISCHE GEMEENTEPOLITIEK IN KATHOLIEK NIJMEGEN 1894-1927
- 1974 -
door dr. P.F. Maas - Uitgave drukkerij gebr. Janssen BV te Nijmegen.

KLEIN GELD - GROF GELD, MUNTEN VAN DE NEDERLANDSE STEDEN - 1974 -
door dr. H. Enno van Gelder - Eigen uitgave.

MONUMENT EN SAMENLEVING - 1975 -
Uitgave Raad der Europese Gemeenten.

HOLLAND OP ZIJN SMALST - heruitgave - 1975 -
door Victor de Stuers - Uitgave Unieboek BV Bussum.

DORP IN DRENTHE - 1975 -
door Jo Boer - Uitgave Boom Pers Drukkerijen BV te Meppel.

DE GEMEENTELIJKE UITGAVEN VOOR CULTURELE DOELEINDEN - 1975 -
Eigen uitgave; niet meer verkrijgbaar.

MONUMENT EN BINNENSTAD - 1976 -
Uitgave Raad der Europese Gemeenten.

GESCHRIFT EN GETAL - 1976 -
door dr. S. Hart - Uitgave Historische Vereniging Holland.

PLANNING VAN EEN WOONWIJK ALS POLITIEKE, ADMINISTRATIEVE EN STEDEBOUW-
KUNDIGE OPGAVE - 1976 -
Uitgave SISWO te Amsterdam.

DE STADSREKENINGEN VAN ZUTPHEN VAN 1364-1445/46 -3 delen - 1977 -
door R. Wartena - Uitgave gemeente-archief Zutphen.

KUNST EN OMGEVING - 1977 -
Uitgave Stichting kunst en bedrijf.

DE BURGEMEESTER IN DEZE TIJD - 1978 -
door W. Derksen en H. Roelfsema - Uitgave Nederlands genootschap van
burgemeesters.

IN 'T LAND VAN BELOFTE: IN DE NIEUE STADT - 1978 -
Ideaal en werkelijkheid van de stadsuitleg in de Republiek, 1580-1680 -
door Ed Taverne - Uitgave Gary Schwartz, Maarssen.

MONUMENT EN LANDELIJK GEBIED - 1978 -
Uitgave Raad der Europese Gemeenten.

DE CRIMINELE VONNISBOEKEN VAN LEIDEN 1533-1811
- 1977-1978 -
door H.M. van der Heuvel - Uitgave Rijnland, tijdschrift voor sociale genea-
logie en streekgeschiedenis voor Leiden en omstreken.

BOLWERK DER NEDERLANDEN - 1979 -
door L.J. Morreau - Uitgave Koninklijke Van Gorcum & Comp. BV te Assen.

DE STAD DELFT, CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ TOT 1572 (I) - 1980 - ²⁾
Uitgave stedelijk museum Het Prinsenhof, Delft.

NAAR ÉÉN GEMEENTEWET. UNIFORMERENDE REGULINGEN 1798-1850 VOORAFGAANDE
AAN DE GEMEENTEWET 1851
- 1980 - door mr. B.C. Vis - Uitgave W.E.J. Tjeenk Willink, Zwolle.

PUBLIKATIEPLANNEN VOOR STADSVERNIEUWING. EEN STUDIE OVER DE VERHOUDING
TUSSEN PLANNING EN RECHT - 1980 -
door F.L. Bussink - Uitgave Samsom BV, Alphen aan den Rijn.

DE HOLLANDSCHE BODEBUS. INVENTARISATIE VAN BODEBUSSEN VAN GEMEENTEN EN
WATERSCHAPPEN IN NOORD- EN ZUID-HOLLAND - 1980 -
door M. Agterberg - Uitgave in samenwerking met de gemeente Schipluiden.

ZILVER IN GEMEENTELIJK BEZIT, DEEL ZEELAND - 1981 -
Eigen uitgave (beperkte oplage); niet meer verkrijgbaar.

DE BODEBUS IN HET ZUIDEN. INVENTARISATIE VAN BODEBUSSEN VAN GEMEENTEN,
WATERSCHAPPEN EN AMBACHTSGILDEN IN ZEELAND, NOORD-BRABANT, LIMBURG EN
BELGIË - 1981 -
door M. Agterberg - Uitgave in samenwerking met de gemeente Schipluiden.

DE STAD DELFT, CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ VAN 1572 TOT 1667 (II) - 1981 - ³⁾
Uitgave stedelijk museum Het Prinsenhof, Delft.

HET NOTARIAAT IN HET TWEEHIERIG MAASTRICHT - 1981 -
door dr. A.Fl. Gehlen - Uitgave Koninklijke Van Gorcum & Comp. BV te
Assen.

HET BODEMARCHIEF BEDREIGD. ARCHEOLOGIE EN PLANOLOGIE IN DE BINNENSTEDEN
VAN NEDERLAND - 1981 -
Uitgave Staatsuitgeverij.

HET OUD-ARCHIEF VAN DE GEMEENTE ZUTPHEN
Derde stuk regestenlijst van brieven index, Deel I en Deel II - 1981 -
door M.M. Doornink-Hoogenraad en W. Zondervan
Uitgave gemeente-archief Zutphen/De Walburg Pers.

KUNST ALS BOUWPARTNER BIJ DE BOUW VAN HET RAADHUIS VAN AMSTELVEEN - 1981 -
Uitgave gemeente Amstelveen.

NUMMER 'RADIAAL' OVER STEDELIJK BOUWEN - 1981 -
Informatie- en communicatieblad van de Culturele raad Noord-Holland.

URBAN RENEWAL PARTICIPATION EXPERIMENTS - 1982 -
Studie naar de participatie van de burger aan de besluitvorming inzake de
stadsvernieuwing, door de Raad der Europese Gemeenten - Uitgave Raad der
Europese Gemeenten, sectie Nederland.

²⁾ Dit boekwerk is het eerste van een
viertal delen omtrent de geschiedenis
van de stad Delft

³⁾ Dit boekwerk is het tweede van een
viertal delen omtrent de geschiedenis
van de stad Delft

DE BODEBUS IN GELDERLAND, UTRECHT EN OVERIJSEL. INVENTARISATIE VAN BODEBUSSEN VAN GEMEENTEN, WATERSCHAPPEN EN AMBACHTSGILDEN IN GELDERLAND, UTRECHT EN OVERIJSEL - 1983 -
door M. Agterberg - Uitgave in samenwerking met de gemeente Schipluiden.

GEMEENTELIJKE UITGAVEN VOOR PODIUMKUNSTEN - 1983 -
Eerste publikatie in de reeks over gemeentelijke uitgaven op het beleids-
terrein welzijn - Uitgave Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

GEMEENTELIJKE UITGAVEN VOOR OPENBARE BIBLIOTHEKEN - 1983 -
Tweede publikatie in de reeks over gemeentelijke uitgaven op het beleids-
terrein welzijn - Uitgave Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

BEDRIJFSMONUMENTEN IN HET GROENE HART VAN HOLLAND - 1983 -
Een verkenning van monumenten van bedrijf en techniek in Midden-Holland
en West-Utrecht - Uitgave Waanders, Zwolle.

DE BODEBUS IN HET NOORDEN. INVENTARISATIE VAN BODEBUSSEN VAN GEMEENTEN,
WATERSCHAPPEN EN AMBACHTSGILDEN IN GRONINGEN, FRIESLAND EN DRENTHE
- 1984 -
door M. Agterberg - Uitgave in samenwerking met de gemeente Schipluiden.

GEMEENTELIJKE UITGAVEN VOOR KUNSTUITLEEN - 1984 -
Derde publikatie in de reeks over gemeentelijke uitgaven op het beleids-
terrein welzijn - Uitgave Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

BOEKWERK 10 JAAR STICHTING MATERIAALFONDS VOOR BEELDENDE KUNST - 1983 -
Deze uitgave heeft tot doel inzicht te verschaffen in de werkwijze en het
werkkerrein van het Materiaalfonds - Uitgave Stichting Materiaalfonds voor
beeldende kunst.

GEMEENTELIJKE UITGAVEN VOOR MONUMENTENZORG - 1985 -
Vierde publikatie in de reeks over gemeentelijke uitgaven op het beleids-
terrein welzijn - Uitgave Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

MET ZICHT OP ZEE. TWEEHONDERD JAAR BOUWEN AAN BADPLAATSEN IN NEDERLAND,
BELGIË EN DUITSLAND - 1985 -
Boekje in de reeks Architectuur en stedenbouw, gerealiseerd door de Stichting
tijd/ruimte, in het kader van het Nederlands-Belgisch cultureel verdrag en
het Nederlands-Duits cultureel verdrag - Uitgave Staatsuitgeverij.

DE IDEOLOGIE VAN EEN STADSREGERING. HET 18E-EEUWSE ALLEGORISCHE DECORATIE-
PROGRAMMA VAN HET GOESE STADHUIS - 1984 -
Uitgave ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de heemkundige kring
De Bevelanden. Het artikel verscheen in Bulletin KNOB '83 (1984) nr. 4

VANDALISME, VERVELING OF VERZET? - 1985 -
Uitgave Tijdschrift Jeugd en samenleving.

ONDER REGENTEN. DE ELITE IN EEN HOLLANDSE STAD HOORN 1700-1780
- 1985 - door dr. L. Kooijmans - Uitgave Hollandse Historische Reeks.

MET GOED FATSOEN. DE ELITE IN EEN HOLLANDSE STAD GOUDA 1700-1780
- 1985 - door dr. J.J. de Jong - Uitgave Hollandse Historische Reeks.

GEZETEN BURGERS. DE ELITE IN EEN HOLLANDSE STAD LEIDEN 1700-1780
- 1985 - door dr. M. Prak - Uitgave Hollandse Historische Reeks.

MEEPRATEN OVER DE TOEKOMST VAN DE MONUMENTENZORG - 1985 -
door Nico Nelissen en Ben Verfürden - Uitgave KU Nijmegen en
REG Maastricht.

STADSVERNIEUWING EN ECONOMISCHE RECESSIE - 1985 -
door Ria Hilhorst en Nico Nelissen - Uitgave KU Nijmegen en REG Nijmegen.

ALGEMEEN UITBREIDINGSPLAN VAN AMSTERDAM - 1985 -
Uitgave Amsterdamse raad voor de stedebouw.

METAMORFOSE VAN EEN WINKELSTRAAT - 1985 -
betreft de reconstructie van de Stationstraat in Oosterwolde, gemeente
Ooststellingwerf.

VAN VOORBURG TOT TRIOWIJK; ARCHITECTUUR EN STEDEBOUW ROND 1900
- 1985 - door diverse auteurs, onder auspiciën van de werkgroep 'Expositie
van Voorburg tot triowijk' te Culemborg - uitgegeven met medewerking van
het Museum Elisabeth-Weeshuis te Culemborg en het streekarchivariaat Tiel-
Buren-Culemborg.

PARKIDEEËN EN PARKPLANNEN - 1986 -
Uitgave Nederlandse Vereniging voor Tuin- en landschapsarchitectuur BNT.

SLOOP OF HERGEBRUIK - 1986 -
Uitgave Landelijk Ondersteuningsinstituut Kunstzinnige Vorming (LOKV).

DE STAD ALS MUSEUM - 1986 -
Gezamenlijke uitgave van de Stichting JA Vormgeving te Tilburg en de
Stichting Wonen te Amsterdam.

SCHUTTERS IN HOLLAND, KRACHT EN ZENUWEN VAN DE STAD - 1987 -
Uitgave Frans Halsmuseum, Haarlem.

DE PATRIOTTEN EN DE FINANCIËN VAN DE BATAAFSE REPUBLIEK. HOLLANDS KREDIET
EN DE SMALLE MARGES VOOR EEN NIEUW BELEID [1795-1801] - 1988 -
Uitgave Stichting Hollandse Historische Reeks.

WAAR LEGWERK HANGT - 1988 -
Uitgave Canaletto, Alphen aan den Rijn.

ST. NICOLAAS IN DE NEDERLANDEN - 1988 -
Uitgave Museum van Gerwen - Lemmens, Valkenswaard.

STRAFRECHT EN CRIMINALITEIT - 1988 -
MATERIËLE CULTUUR: HUISRAAD, KLEDING EN BEDRIJFSGEREEDSCHAP - 1988 -
Twee delen in de reeks Cahiers voor lokale en regionale geschiedenis -
Uitgave De Walburg Pers.